

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmuurodov
2024 yil “__” avgust

**IT JARROHLIK KASALLIKLARINING NAZARIY VA AMALIY
ASOSLARI
FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	800000	– Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya
Ta‘lim sohasi:	840000	– Veterinariya
Mutaxassislik:	70840106	– Kinologiya va it kasalliklari

Modul / FAN SILLABUSI
Veterinariya profilaktikasi va davolash
fakulteti
70840106– Kinologiya va it kasalliklari
mutaxassisligi

Fan nomi:	<i>It jarrohlik kasalliklarining nazariy va amaliy asoslari</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IJKNAAI206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - magistrlarda itchilik pitomniklarida qo'llaniladigan xirurgik operatsiyalarni o'tkazishni qoida va usullari, xirurgik kasalliklarni etiologiyasi, patogenezini, klinik belgilarini, davolash va oldini olish usullaridan foydalanish bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Hayvonlar anatomiyasi (1.13)
2.	Sitologiya, gistologiya va embriologiya (1.14)
3.	Hayvonlar fiziologiyasi (1.14)
4.	Veterinariya xirurgiyasi (1.22)

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Bilimlar jihatidan: kinologiyaning kelib chiqish tarixini, xizmat uchun ishlatiladigan itlar zotlarni, itlarning eksteryeri va interyerini, itlar xulqining

- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Narziyev B.D. – SamDVMCHBU “Veterinariya jarrohligi va akusherlik” kafedrası professori v.v.b., veterinariya fanlari nomzodi. Yulchiyev J.B. – SamDVMChBU, “Veterinariya jarrohligi va akusherlik” kafedrası, dotsenti v.v.b., PhD. Jabborov A.G. – SamDVMCHBU “Veterinariya jarrohligi va akusherlik” kafedrası assistenti
E-mail:	narziyev.54@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Veterinariya jarrohligi va akusherlik” kafedrası
Taqrizchilar:	G'afforov U.B. – Samarqand Davlat tibbiyot universiteti “Yuz-jag‘ jarrohligi” kafedrası mudiri, tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent. Vahidova D.S. – TDAU, “Umumiy zootexniya va veterinariya” kafedrası professori, veterinariya fanlari nomzodi.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Veterinariya jarrohligi va akusherlik” kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

Sh. Qurbonov

B. Narziyev

B. Narziyev

J. Yulchiyev

A. Jabborov

quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani biling darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani biling darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabani biling darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni to'g'ri yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabani biling darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

fiziologik asoslarini, itlarning kelib chiqishini, tashqi muhitning organizmiga ta'sir qilish haqida tasavvurga ega bo'lishi lozim;

Ko'nikmalar jihatidan:

TN2	• itlarni umumiy dressirovka usullari, itlarni maxsus dressirovka usullari, it va o'rgatuvchi orasidagi munosabati haqida ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN3	• itlar bilan munosabatni to'g'ri tiklash, itlarning dressirovkasida moslama va mexanizmlardan to'g'ri foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)

M1	Kirish. It jarrohlik kasalliklarining nazariy va amaliy asoslari.
M2	Xirurgiya fanining zamonaviy muammolari va ularni yechish yo'llari.
M3	Og'riqning itlar organizmiga ta'siri.
M4	Itlarda og'riqsizlantirish usullari.
M5	Itlarda operatsiya o'tkazishda aspetika va antiseptika qoidalari.
M6	Xirurgik operatsiya elementlari.
M7	Itlarning bosh oblastidagi operatsiyalar.
M8	Itlarning bo'yin oblastidagi operatsiyalar.
M9	Itlarning ko'krak oblastidagi operatsiyalar.
M10	Qorin oblastidagi operatsiyalar.
M11	Itlarning bachadon va sut bezlaridagi operatsiyalar.
M12	Suyak sinishlarini zamonaviy usullar bilan davolash.
M13	Teri va teri osti kletchatka kasalliklari.
M14	Termik va kimyoviy shikastlanishlar.
M15	Itlarda muskul kasalliklari.
M16	Itlarda bo'g'im kasalliklari.
M17	Nerv tizimi organlari kasalliklari.
M18	Siydik-jinsiy a'zolar kasalliklari.
M19	Quloq kasalliklari.
M20	Ko'z kasalliklari.

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)

A1	Itlarni zamonaviy usullar yordamida fiksatsiya qilish.
A2	Itlarni klinik tekshirish usullari.
A3	Og'riqni itlar organizmiga ta'siri.
A4	Itlar narkozi, mahalliy og'riqsizlantirish usullari.
A5	Xirurgik operatsiya elementlari.

A6	Itlarda aseptik va yiringli yallig'lanishlarni davolash.
A7	Itlarda jarohatlarni davolashning xususiyatlari.
A8	Itlarda yara va oqmalarni davolash.
A9	Bosh oblastidagi operatsiyalar.
A10	Alveolyar periodontitni davolash. Tishni ekstirpasiya qilish. Jag' suyaklari osteosintezi.
A11	Qorin oblastidagi operatsiyalar.
A12	Itlarni ichaklarida o'tkaziladigan operatsiyalar.
A13	Dabbalar va ularni xirurgik usulda davolash.
A14	Itlarning bachadon va sut bezlaridagi operatsiyalar.
A15	Suyak sinishlarini zamonaviy usullar bilan davolash.
A16	Kurak va yelka suyagining sinishini davolash.
A17	Jarrohlik kasalliklarini kelib chiqishining nazariy asoslari.
A18	Teri va teri osti kletchatka kasalliklari.
A19	Termik va kimyoviy shikastlanishlar.
A20	Muskul kaslliklari.
A21	Nerv sistema kasalliklari.
A22	Siydik-jinsiy a'zolar kasalliklari.
A23	Itlarda splenektomiya texnikasi.
A24	Quloq kasalliklari.
A25	Itlarda ko'z kasalliklarini davolash.

Mustaqil ta'lim (MT)		90 soat
1.	Itlarni fiksasiya qilish usullari.	4 soat
2.	Novokain blokada patogenetik terapiya usuli.	6 soat
3.	Plastik operatsiya elementlari.	4 soat
4.	Qon quyish usullari.	4 soat
5.	Hiqildoqda o'tkaziladigan operatsiyalar.	4 soat
6.	So'lak bezlarida o'tkaziladigan operatsiyalar.	4 soat
7.	Itlarda plevra usti novokain qamali.	4 soat
8.	Itlarni ichaklarida o'tkaziladigan operatsiyalar.	6 soat
9.	Itlarni axtalash texnikasi.	4 soat
10.	Jinsiy a'zoning tuzilishi va operatsiya o'tkazish texnik.	4 soat
11.	Tish kasalliklari va ularni davolash.	4 soat
12.	Pastki jag' kasalli.	4 soat
13.	Dabbalar va ularni xirurgik yo'l bilan davolash.	6 soat
14.	Xirurgik kasalliklarda fizioterapiya usullari.	4 soat
15.	Sovuq urish.	4 soat
16.	Elektr shikastlanish.	4 soat
17.	Nurlanish.	4 soat

18.	Qon tomir kasalliklari.	4 soat
19.	Limfa tomir kasalliklari.	4 soat
20.	Xonadonda tintuv o'tkazish metodikasi.	4 soat
21.	Bosh miya kasalliklari.	4 soat
Asosiy adabiyotlar		
1.	Bogoslavskaya L.S. i dr. O sobake. uchebnik. M.: 1992.	
2.	Ziyodinova F. va boshqalar. Kinologiya asosolari, o'quv qo'llanma. T.: 2003.	
3.	Xasanova R.A. Dekorativnoe sobakovodstvo, uchebnik, T.: 1990.	
4.	I.Tangirov, B.Narziyev, J.Yulchiyev, T.Mirzayev, M.Abdurashitov – Itlarda uchraydigan kasalliklarni oldini olish va davolash. Uslubiy qo'llanma, Toshkent 2021 yil	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent. "Tasvir" nashriyot uyi. 2021. – 52 b.	
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi. 2021. – 36 b.	
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.	
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.	
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.	
6.	Victoria Aspinall, Melanie Cappello. Introduction to Veterinary Anatomy and physiology. textbook, Toronto, 2015.	
Axborot manbaalari		
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.	
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi	
3.	www.Ziyonet.uz.	
4.	www.veterinariya meditsinasi.uz	
5.	www.sea@mail.net21.ru	
6.	www.veterinary@actavis.ru	